

УДК 330.322:338.124.4 (477)
DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.205-211>

Рудик Р.А.
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Rudyk Roman
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
<https://orcid.org/0009-0008-7807-9931>

Кропельницька С.О.
кандидат економічних наук
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Kropelnytska Svitlana
PhD in Economic Sc.
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
<https://orcid.org/0000-0003-4992-9550>

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У статті розглянуто ключові аспекти розвитку потенціалу інвестиційного відновлення України в умовах масштабних руйнувань, спричинених війною. Проаналізовано стан інфраструктурних втрат, серед яких виділено знищення житлового фонду, транспортних і енергетичних об'єктів. Акцент зроблено на ролі міжнародної фінансової підтримки, зокрема, з боку Світового банку та ЄБРР, у процесі відновлення. Виділено основні виклики, такі як нестабільність законодавчого поля, недостатня прозорість тендерних процедур і високий рівень ризиків для інвесторів. У статті представлено аналіз ефективності внутрішніх та нових зовнішніх інструментів стимулювання інвестицій, зокрема, індустриальних парків та Цільового фонду допомоги, відновлення, реконструкції та реформування України. Наведено порівняння з успішними кейсами інших країн, які переживали подібні кризи, таких як Хорватія. Окреслено перспективи впровадження інноваційних механізмів, зокрема цифрових платформ закупівель, для забезпечення прозорості й ефективності. Запропоновано практичні рекомендації для підвищення інвестиційного потенціалу України в умовах постконфліктного відновлення.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, відновлення, міжнародна підтримка, індустриальні парки, прозорість.

DEVELOPMENT OF UKRAINE'S INVESTMENT RECOVERY POTENTIAL

The article examines the key aspects of developing Ukraine's investment recovery potential in the context of the significant destruction caused by the war. It analyses the state of infrastructure losses, including the devastation of residential areas, transport networks, and energy facilities. Special attention is given to the role of international financial assistance, in particular from the World Bank and the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), in the recovery process. The main challenges, such as legislative instability, lack of transparency in procurement processes, and high risks for investors, are highlighted. The article evaluates the effectiveness of domestic and new external investment stimulation tools, including Industrial Parks (IPs) and the Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction, and Reform Trust Fund. A comparative analysis is provided with successful case studies from other countries that have experienced similar crises, such as Croatia, where 75% of transport infrastructure was restored within five years through international cooperation.

The article also highlights the potential of innovative mechanisms, such as digital procurement platforms, to increase transparency and efficiency. The introduction of the Prozorro platform in Ukraine is highlighted as a successful example, which will save over \$1.2 billion in 2023 alone. The discussion outlines the importance of maintaining a balance between international assistance and the development of local capabilities. Practical recommendations are offered to improve Ukraine's investment potential, focusing on creating a stable regulatory framework, developing insurance mechanisms for war risks, and encouraging innovation in reconstruction projects. The proposed recommendations for integrating internal and external financing sources are aimed at enhancing Ukraine's investment potential in the context of post-war recovery. The research suggests that Ukraine's successful recovery will depend on the effective integration of international and domestic financial resources and emphasises the need for sustainable policies to attract long-term investment.

Keywords: investment potential, recovery, international financial support, industrial parks, transparency.

JEL Classification: E22, F21, H54, O18, R58.

Постановка проблеми. Україна опинилася на роздоріжжі викликів і можливостей після значних руйнувань, спричинених війною. Війна в Україні спричинила значні руйнування інфраструктури, промислових потужностей та житлового фонду, що створює унікальні виклики для економічного відновлення.

Відбудова країни потребує значних інвестицій і комплексного підходу для координації зусиль як держави, так і міжнародних партнерів. Розуміння цих викликів дозволяє виявити основні напрями, за якими країна може мобілізувати міжнародну допомогу та внутрішні ресурси для ефективного відновлення.

Нестабільне інвестиційне середовище, вплив зовнішніх ризиків та обмежені внутрішні ресурси вимагають розробки нових підходів до залучення інвестицій та розвитку потенціалу

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виділено низку досліджень, присвячених інвестиційному клімату України та досвіду інших країн, які пережили подібні виклики.

Воон [1] аналізує вплив міжнародної фінансової підтримки на економічну стабільність у країнах після конфліктів та наголошує на важливості прозорості та відповідальності у використанні міжнародних фондів.

Kang & Meernik [2] досліджують, які фактори впливають на обсяги та спрямування економічної допомоги країнам після збройних конфліктів. Вони аналізують роль політичних, економічних і соціальних аспектів у процесах відновлення та стабілізації таких держав.

Vray [3] акцентує на важливості механізмів страхування військових ризиків, які можуть зменшити страхи інвесторів щодо вкладень у зони конфліктів. Дослідження демонструє успішні кейси використання страхування у таких країнах, як Боснія і Герцеговина.

Bartlett, W., Samardžija [4] розглядають роль Європейського Союзу у відновленні Південно-Східної Європи після конфліктів через механізм Стабільності. Автори аналізують, як цей механізм сприяє політичній та економічній стабільності в регіоні, а також взаємодію місцевих та міжнародних організацій у процесах відновлення.

Kelman & Yukins [5] наголошують на необхідності прозорості у державних закупівлях та розробці цифрових платформ, таких як Prozorro в Україні, що сприяє

мінімізації корупційних ризиків.

Українські автори також роблять суттєвий внесок у дослідження потенціалу інвестиційного відновлення.

Нечипорук О.В. у роботі «Проблема залучення іноземних інвестицій в Україні під час війни» акцентує увагу на необхідності законодавчих реформ, створення спеціальних економічних зон та залучення міжнародних фінансових організацій як ключових факторів для залучення іноземних інвестицій у воєнний та післявоєнний період [6]. У статті «Більше ніяких конвертів: як Україна купує за міжнародні кошти у Prozorro» автори обговорюють, як Україна використовує систему Prozorro для закупівель за міжнародні кошти, підкреслюючи її роль у забезпеченні прозорості та ефективності. [7]. Назар Тимків та Ірина Приймак у статті «Страхування інвестицій від воєнних ризиків: сутність, необхідність та перспективи розвитку в Україні» аналізують досвід міжнародних агентств, таких як MIGA, у страхуванні інвестицій від воєнних ризиків та розглядають потенціал їх використання в Україні. Автори наголошують на необхідності створення національного механізму страхування військових ризиків для залучення інвестицій та забезпечення економічної стабільності [8].

Таким чином, хоча питання страхування ризиків і залучення міжнародної допомоги детально досліджено, недостатньо розкрито аспекти інтеграції внутрішніх і зовнішніх фінансових механізмів для стимулювання інвестицій в Україні. Це створює поле для подальших наукових розвідок у цій сфері.

Метою статті є визначення напрямів підвищення інвестиційного потенціалу України в умовах післявоєнного відновлення. Основними завдання передбачено такі: визначення ключових бар'єрів залучення інвестицій; оцінка впливу міжнародних фінансових інструментів на економічне відновлення; розробка рекомендацій для інтеграції внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування.

Виклад основних результатів дослідження. За оцінками Світового банку, вартість відновлення основних об'єктів інфраструктури може сягати \$411 млрд [9]. Ці витрати включають житлову, транспортну, енергетичну та соціальну інфраструктури, які були суттєво пошкоджені або зруйновані під час війни (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл витрат на відновлення за секторами

Сектор	Орієнтовні витрати (\$ млрд)	Частка у загальних витратах (%)
Житлова інфраструктура	120	29.2
Транспортна інфраструктура	98	23.8
Енергетика	56	13.6
Соціальна інфраструктура	137	33.4
Загальна сума	411	100.0

Джерело: складено авторами з врахуванням [9; 10]

Дані таблиці 1 демонструють орієнтовні витрати на відновлення інфраструктури за секторами, з акцентом на житлову та соціальну складові, які займають понад 60% загальних витрат.

При цьому втрати людського капіталу включають

не лише мільйони вимушених переселенців, але й загибель великої кількості населення. Україна вже третій рік поспіль опиняється перед серйозними економічними, соціальними та інфраструктурними викликами, спричиненими війною. Згідно зі звітами ООН, понад

30% житлових будинків було зруйновано, що залишило без житла понад 12 мільйонів осіб [11]. Промисловий потенціал також зазнав величезних втрат, адже втрачено близько 60% виробничих потужностей у східних регіонах [12].

Згідно зі звітом RDNA3, підготовленим Світовим банком за підсумками 2023 року, загальна сума збитків, яких Україна зазнала станом на кінець минулого року, вже склала 486 млрд доларів. За попередніми прогнозами, загальна сума збитків від російської збройної агресії у 2024 році може зрости майже на третину у порівнянні з минулим і може скласти майже 600 млрд доларів [13].

Основною проблемою - бар'єром на шляху до

відновлення є нестабільність законодавчого поля. Будівельні та інвестиційні норми змінюються часто, що ускладнює реалізацію проєктів. За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, з 2022 по 2024 рік було внесено понад 150 змін до законодавства (рис. 1), в т.ч., що стосується будівництва та інвестицій [12]. Це ускладнює планування та реалізацію великих проєктів відбудови, особливо для міжнародних інвесторів. Законодавча нестабільність створює додаткові ризики для інвесторів, оскільки непередбачені зміни можуть збільшувати витрати або призводити до затримок. Рисунок 1 демонструє частоту змін у законодавстві щодо будівництва та інвестицій та свідчить про нестабільне правове середовище.

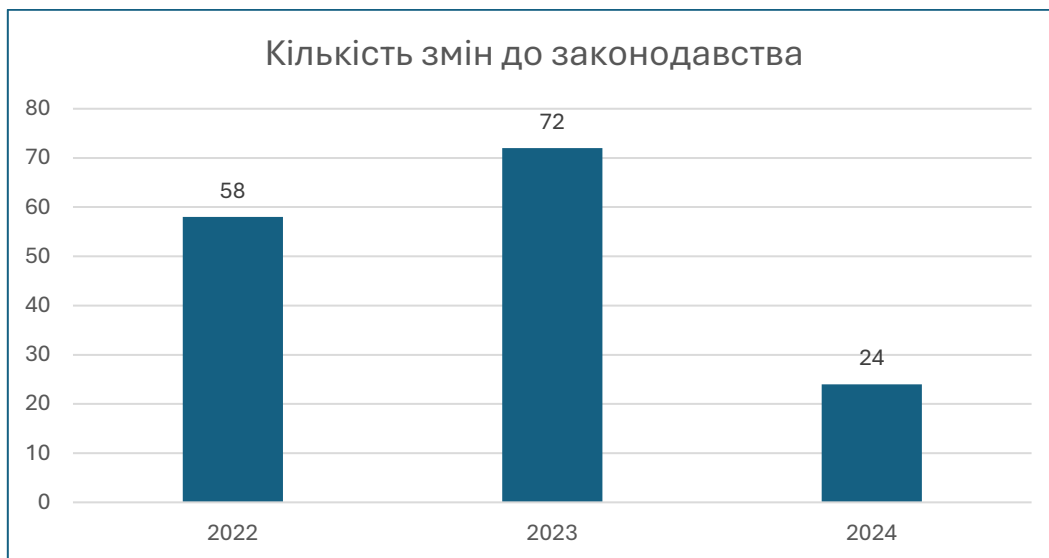

Рис. 1. Статистика законодавчих змін, в т.ч. у сфері будівництва та інвестицій в Україні
Джерело: складено авторами з врахуванням [12]

Україна зіштовхується з низкою й інших бар'єрів, окрім нестабільності законодавчої бази (табл.2). Інвестори відзначають високий рівень ризиків, пов'язаних із

війною, що вимагає додаткових гарантій, наприклад, страхування військових ризиків.

Таблиця 2

Вплив основних викликів на інвестиційний клімат

Впливовий фактор	Частка інвесторів, які назвали фактор (%)*
Нестабільність законодавства	68
Відсутність / висока вартість страхування військових ризиків	45
Недостатня прозорість тендерних процедур	53

Джерело: складено з врахуванням [14]

Міжнародна підтримка може слугувати ефективним інструментом у подоланні законодавчих труднощів. Партнерство з міжнародними організаціями, такими як Світовий банк або Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), допомагає забезпечити стабільність та передбачуваність управління проєктами [15]. Ця співпраця сприяє відновленню критично важливої інфраструктури та задоволенню основних потреб країни. Станом на квітень 2024 року Світовий банк

мобілізував понад \$42 млрд для підтримки України, причому більша частина цих коштів вже надана [16]. ЄБРР з лютого 2022 року інвестував у інфраструктуру України приблизно €5 млрд, з яких орієнтовно €2 млрд спрямовано на реалізацію енергетичних проєктів [17]. Тільки за перше півріччя 2024 року зовнішнє фінансування становило \$13,8 млрд, надане Європейським Союзом, Японією, Канадою, МВФ та Світовим банком [18]. Міжнародна підтримка виявляється важливим

джерелом ресурсів для відновлення України. Крім того, залучення грантів і позик дозволяє Україні покривати основні потреби у будівельних матеріалах, технологіях і робочій силі.

Міжнародні організації часто запроваджують стандарти, які забезпечують прозорість управління проектами. Це створює довіру серед інвесторів, залучаючи капітал та досвід. Міжнародні організації, такі як Світовий банк, активно впроваджують ініціативи для забезпечення прозорості та підзвітності у відновленні України. Наприклад, екосистема DREAM дозволяє контролювати кожен етап життєвого циклу проекту, забезпечуючи повну прозорість та доступ до даних, що сприяє залученню інвестицій [19].

Однак надмірна залежність від міжнародних донорів може призвести до втрати контролю над національними пріоритетами відновлення. Зокрема, у звіті ICAP Єднання зазначається, що функціонування України значною мірою залежить від міжнародної допомоги, що може мати як позитивні, так і негативні наслідки [20]. Це може проявитися у впливі іноземних організацій на вибір матеріалів і технологій, що не завжди відповідають місцевим умовам або обмежують розвиток внутрішніх ринків. Важливою складовою процесу відновлення є розвиток внутрішніх інструментів фінансування. Серед них ключову роль відігравали раніше створені спеціальні економічні зони (СЕЗ), які стимулювали залучення інвестицій за рахунок пільгового податкового режиму та спрощення бюрократичних процедур. Хоча СЕЗ є ефективним інструментом для стимулювання економічного розвитку, в Україні наразі основна увага приділяється розвитку індустріальних парків (ІП), які виконують подібні функції, сприяючи залученню інвестицій та створенню нових робочих місць. У 2024 році уряд України надав державну підтримку 15 ІП на загальну суму понад 1,128 млрд грн., що дозволило реалізувати 34 проекти розвитку промислової інфраструктури. Прийнято законодавчі зміни, спрямовані на спрощення процедур та надання податкових пільг для учасників індустріальних парків, що сприяє залученню інвестицій та розвитку промисловості. Для учасників індустріальних парків передбачені фіскальні стимули, включаючи звільнення від імпортного мита та ПДВ на виробниче обладнання, а також звільнення від сплати податку на прибуток на 10 років за умови реінвестування [21].

У грудні 2022 року як інструмент консолідації грантової фінансової підтримки проектів з відновлення в Україні був створений особливий інструмент - багаторонній Цільовий фонд Світового Банку з підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF). URTF був заснований Світовим Банком. За 15 місяців існування цільовий фонд залучив від міжнародних партнерів 1,8 млрд доларів США, з яких 1,1 млрд вже надійшли до України - на підтримку критично важливих заходів у сферах охорони здоров'я, відновлення житла та транспортної інфраструктури тощо. Донори фонду: Австрія, Бельгія, Канада, Ісландія, Індонезія, Ірландія, Японія, Латвія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Республіка Корея, Швеція, Швейцарія та

США [22].

Ще одним ключовим сегментом у сфері відновлення України, зокрема за рахунок суттєвих інвестиційних вкладень, є також страхування. Важливим аспектом підтримки бізнесу є запуск повноцінної системи страхування інвестицій від воєнних ризиків із залученням коштів міжнародних донорів [23]. Україна вже розпочала перемовини з низкою міжнародних фінансових структур, що мають досвід та механізми в страхуванні військових ризиків

Серед них Агентство із гарантування інвестицій (MIGA), DFC та інші міжнародні установи, які включають двосторонні угоди між країнами та інвесторами. MIGA покриває страхування капіталу до 90%, DFC – до 85%. Вони є найбільшими провайдерами страхування політичних та воєнних ризиків в країнах, де приватні перестраховальники не наважуються працювати [24].

Порівняння з країнами, що також переживали військові конфлікти, показує, що ключем до успіху є створення прозорих умов для інвесторів та розвиток інфраструктурних проектів із залученням міжнародної підтримки. Зокрема, у Хорватії завдяки співпраці зі Світовим банком було відновлено 75% транспортної інфраструктури протягом перших п'яти років після конфлікту [25].

Серед головних ризиків залишається правова нестабільність та корупція. Для їх мінімізації необхідно впроваджувати цифрові інструменти, такі як платформи електронних закупівель. В Україні вже запроваджено платформу «Prozorro», яка забезпечує прозорість тендерних процедур і дозволила заощадити понад \$1,2 млрд у 2023 році [26].

Шлях до відновлення України є довгим і складним, проте стійка міжнародна підтримка може стати орієнтиром, що вказує напрямок до відновлення. Та важливо зберегти баланс між залученням зовнішніх ресурсів і розвитком внутрішнього потенціалу. Важливо, щоб Україна створювала стабільні законодавчі рамки, спрямовані на залучення інвестицій, а також стимулювала розвиток місцевого бізнесу та проектного менеджменту. Прозорі та стабільні правові умови дозволять швидше реалізовувати проекти відбудови і мінімізувати інвестиційні ризики [27].

Висновки. Україна має розвивати вітчизняний досвід в управлінні проектами та сприяти прозорості. Це дозволить прокласти шлях у лабіринті міжнародної співпраці та забезпечити, що відбудова керуватиметься національними пріоритетами. Успіх полягає у встановленні балансу між залученням міжнародної допомоги та розбудовою внутрішнього потенціалу, що спрямовуватиме Україну до успішного відновлення та розвитку. Розвиток спеціальних економічних зон, страхування військових ризиків та прозорість процедур є ключовими факторами для залучення інвестицій.

Зважаючи на вище викладене, пропонуємо наступні рекомендації щодо інтеграції внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування для підвищення інвестиційного потенціалу України в умовах повоєнного відновлення.

1. Поєднання міжнародної підтримки з

внутрішніми інструментами фінансування:

- сприяти розширенню функціоналу Цільового фонду Світового Банку з підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF), що дозволить зосередити кошти для реалізації стратегічних проєктів відновлення;

- забезпечити збалансоване співфінансування міжнародних грантів із внутрішніми ресурсами, що сприятиме незалежності від зовнішніх донорів і підвищить ефективність використання коштів.

2. Забезпечення прозорості та стабільності регуляторного середовища:

- вдосконалити правове поле для інвесторів, зокрема спрощуючи регулювання та забезпечуючи стабільність законодавчих норм, які стосуються інвестицій;

- використовувати цифрові інструменти, такі як ProZorro, для забезпечення прозорості тендерних процедур і мінімізації корупційних ризиків.

3. Розвиток індустріальних парків (ІІІ):

- активно розвивати ІІІ із чіткими і привабливими умовами для внутрішніх і зовнішніх інвесторів, включаючи податкові пільги й спрощення бюрократичних процедур. Це сприятиме стимулюванню місцевої економіки та залученню іноземного капіталу.

4. Страхування військових ризиків:

- запровадити ефективніші механізми страхування інвестицій у зонах конфлікту у співпраці з міжнародними організаціями, такими як MIGA та DFC. Це зменшить інвестиційні ризики та підвищить довіру міжнародних партнерів до проєктів в Україні.

Ці рекомендації спрямовані на підвищення ефективності залучення фінансових ресурсів та сприятимуть, на нашу думку, стабільному економічному відновленню України. Подальші дослідження мають зосереджуватись на впровадженні інноваційних технологій у процесах відновлення та підвищенні ефективності управління проєктами.

Список використаних джерел:

1. Boon, K.E. (2007). International Financial Institutions, Post-Conflict Economic Assistance, and the Anti-Corruption Dimension. *New York University Journal of International Law and Politics*, No. 39(3). Pp. 541-592. URL: <https://nyujilp.org/wp-content/uploads/2013/02/39.3-Boon.pdf>
2. Seonjou Kang & James Meernik (2004). Determinants of Post-Conflict Economic Assistance. *Journal of Peace Research*, Vol. 41. No. 2. Pp. 149-166. URL: <https://www.jstor.org/stable/4149592>
3. Bray, J. (2004). MIGA's experience in conflict-affected countries: The case of Bosnia and Herzegovina (Social Development Papers: Conflict Prevention and Reconstruction Series, No. CPR 13). Washington, DC: World Bank. URL: <https://griml.com/1RDlr>.
4. Bartlett, W., Samardžija, W. (2000). The Reconstruction of South East Europe, the Stability Pact and the Role of the EU: An Overview. *МОСТ-МОСТ: Economic Policy in Transitional Economies*, No. 10. Pp. 245-263. DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1026776526543>
5. Kelman, S., & Yukins, C. (2022). Overcoming Corruption and War: Lessons from Ukraine's ProZorro Procurement System. *Contract Management*, Pp. 23-29. URL: <https://griml.com/jRVmN>
6. Нечипорук, О. (2023). Проблема залучення іноземних інвестицій в Україні під час війни. *Економіка та суспільство*, № 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6>
7. Усеїнова, О. (2024). Більше ніяких конвертів: як Україна купує за міжнародні кошти у ProZorro. *Українська правда. Економічна правда*. URL: <https://pravda.com.ua/columns/2024/11/12/721738/>
8. Приймак, І., Тимків, Н. (2024). Страхування інвестицій від воєнних ризиків: сутність, необхідність та перспективи розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*, № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-18>
9. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. (2024). World Bank Group. URL: <https://griml.com/thIea>
10. Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment. (2024). UNDP Ukraine. URL: <https://griml.com/WTZq5>.
11. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року. (2024). Київська школа економіки (KSE). URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
12. Інвестиційна діяльність в Україні за 1-й квартал 2024 року. Міністерство економіки України. (2024). Gov. Ua. Державні сайти Украни. URL: <https://griml.com/ktr78>
13. Шуляк назвала прогноз можливих збитків через підлив Каховської ГЕС у 70 млрд грн. (2024). RBC-Ukraine. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/shulyak-nazvala-prognoz-mozhliivih-zbitkiv-1733928718.html>
14. 2023 Investment Climate Statements: Ukraine. (2023). U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov/reports/2023-investment-climate-statements/ukraine/>
15. World Bank Group Support to Ukraine. (2023). World-Bank-Group-Support-to-Ukraine-April-2023-uk. URL: <https://griml.com/mLiKX>
16. World Bank Group support to Ukraine. (2024). World-Bank-Group-Support-to-Ukraine-April-2023-uk.. URL: <https://griml.com/GhvTx>
17. Фокус та пріоритети міжнародних фінансових організацій для України у 2025 році. (2024). Forbes

Ukraine. URL: <https://griml.com/VicOu>.

18. Бюджет за перше півріччя отримав 20,2 мільярди фінансування – Мінфін. (2024). Укрінформ. URL: <https://griml.com/bnaw7>
19. Система DREAM: прозорість та підзвітність проєктів відновлення України. (2023). DREAM. URL: <https://dream.gov.ua/ua/news/1683300886>
20. Дослідження у сфері відновлення: стислий огляд. (2023). ICAP Єднання. URL: <https://griml.com/ICebG>
21. 15 індустріальним паркам виділено 1,1 млрд грн державного стимулювання у 2024 році. (2024). Міністерство економіки України. URL: <https://decentralization.ua/news/19087>
22. Newman, J.P. Akutsina, A. Sereda, L. Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction, and Reform Trust Fund Annual Report 2022-23 : Global Partnership in Action (English). Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <https://griml.com/N5An0>
23. Данилишин, Б. (2024). Зміни й переполюх: чого очікувати від економіки України в 2024 році? Lb.ua. URL: <https://griml.com/hZDj1>
24. Агентство Світового банку MIGA відібрало три перших проєкти страхування військових ризиків в Україні. (2022). Forbes. URL: <https://griml.com/0Vp6n>
25. Croatia: Post Conflict Reconstruction (2011). World Bank Document. URL: <https://griml.com/td7ZH>
26. Звіт про результати сфери публічних закупівель у 2023 році. URL: <https://bit.ly/3QtINQS>
27. Зубко Г. (2023). Страхування інфраструктури під час та після війни. Українська правда. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/9/697856/>

References:

1. Boon, K.E. (2007). International Financial Institutions, Post-Conflict Nechporuk, O. (2023). Problema zaluchennia inozemnykh investytsii v Ukraini pid chas viyny [The problem of attracting foreign investments in Ukraine during the war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, No. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6>. [in Ukrainian].
2. Useinova, O. (2024). Bilshе niiakykh konvertiv: iak Ukraina kupuie za mizhnarodni koshty u Prozorro [No more envelopes: how Ukraine buys with international funds through Prozorro]. *Ukrainska pravda. Ekonomichna pravda*. Retrieved from: <https://epravda.com.ua/columns/2024/11/12/721738/>. [in Ukrainian].
3. Pryimak, I., Tymkiv, N. (2024). Strakhuvannia investytsii vid voiennykh ryzykiv: sutnist, neobkhidnist ta perspektyvy rozvytku v Ukraini [Insurance of investments against war risks: essence, necessity, and development prospects in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, No. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-18>. [in Ukrainian].
4. Economic Assistance, and the Anti-Corruption Dimension. *New York University Journal of International Law and Politics*, No. 39(3). Pp. 541-592. URL: <https://nyujilp.org/wp-content/uploads/2013/02/39.3-Boon.pdf>. [in English].
5. Seonjou Kang & James Meernik (2004). Determinants of Post-Conflict Economic Assistance. *Journal of Peace Research*, Vol. 41. No. 2. Pp. 149-166. URL: <https://www.jstor.org/stable/4149592>. [in English].
6. Bray, J. (2004). MIGA's experience in conflict-affected countries: The case of Bosnia and Herzegovina (Social Development Papers: Conflict Prevention and Reconstruction Series, No. CPR 13). Washington, DC: World Bank. URL: <https://griml.com/1RDlr>. [in English].
7. Bartlett, W., Samardžija, W. (2000). The Reconstruction of South East Europe, the Stability Pact and the Role of the EU: An Overview. *МОСТ-МОСТ: Economic Policy in Transitional Economies*, No. 10. Pp. 245–263. DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1026776526543>. [in English].
8. Kelman, S., & Yukins, C. (2022). Overcoming Corruption and War: Lessons from Ukraine's ProZorro Procurement System. *Contract Management*, Pp. 23-29. URL: <https://griml.com/jRVmN>. [in English].
9. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. (2024). World Bank Group. URL: <https://griml.com/thIea>. [in English].
10. Updated Ukraine recovery and reconstruction needs assessment. (2024). UNDP Ukraine. URL: <https://griml.com/WTZq5>. [in English].
11. Zvit pro priami zbytky infrastruktury vid ruinuван vnaslidok viyskovoї agresii Rosii proty Ukrainy stanom na pochatok 2024 roku [Report on direct damages to infrastructure due to Russian military aggression against Ukraine as of early 2024]. *Kyivska Shkola Ekonomiky (KSE)*. Retrieved from: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf. [in Ukrainian].
12. Investytsiina diialnist v Ukraini za 1-y kvartal 2024 roku. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. [Investment activity in Ukraine for the 1st quarter of 2024. Ministerstvo Ekonomiky Ukrainy]. Gov. Ua. State websites of Ukraine. Retrieved from: <https://griml.com/ktr78>. [in Ukrainian].
13. Shuliak nazvala prohnaz mozhlyvykh zbytkiv cherez pidryv Kakhovskoi HES u 70 mlrd hrn [Shuliak named a forecast of possible losses due to the Kakhovka HPP destruction at 70 billion UAH]. (2024). RBC-Ukraine. Retrieved from: <https://www.rbc.ua/rus/news/shulyak-nazvala-prognoz-mozhlyvih-zbitkiv-1733928718.html>. [in Ukrainian].
14. 2023 Investment Climate Statements: Ukraine. (2023). U.S. Department of State. URL:

<https://www.state.gov/reports/2023-investment-climate-statements/ukraine/>. [in English].

15. World Bank Group Support to Ukraine. (2023). World-Bank-Group-Support-to-Ukraine-April-2023-uk. URL: <https://griml.com/mLiKX>. [in English].

16. World Bank Group support to Ukraine. (2024). World-Bank-Group-Support-to-Ukraine-April-2023-uk.. URL: <https://griml.com/GhvTx>. [in English].

17. Fokus ta prioritytety mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii dlia Ukrainy u 2025 rotsi [Focus and priorities of international financial organizations for Ukraine in 2025]. (2024). Forbes Ukraine. Retrieved from: <https://griml.com/VicOu>. [in Ukrainian].

18. Biudzhet za pershe pivrichchia otrymav 20,2 miliardy finansuvannia – Minfin [Budget for the first half of the year received 20.2 billion funding - Minfin]. (2024). Ukrinform. Retrieved from: <https://griml.com/bnaw7>. [in Ukrainian].

19. Systema DREAM: prozorst ta pidzvitnist proiektiv vidnovlennia Ukrainy [DREAM System: transparency and accountability of Ukraine's recovery projects]. (2023). DREAM. Retrieved from: <https://dream.gov.ua/ua/news/1683300886>. [in Ukrainian].

20. Doslidzhennia u sferi vidnovlennia: styslyi ohliad [Research in the field of recovery: A brief overview]. (2023). ISAR Yednannia. Retrieved from: <https://griml.com/ICebG>. [in Ukrainian].

21. 15 industrialnym parkam vydileno 1,1 mlrd hrn derzhavnoho stymuliuвання u 2024 rotsi [15 industrial parks received 1.1 billion UAH of state incentives in 2024]. (2024). Ministerstvo Ekonomiky Ukrainy. Retrieved from: <https://decentralization.ua/news/19087>. [in Ukrainian].

22. Newman, J.P. Akutsina, A. Sereda, L. Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction, and Reform Trust Fund Annual Report 2022-23 : Global Partnership in Action (English). Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <https://griml.com/N5An0>. [in English].

23. Danylysyn, B. (2024). Zmini y perepolokh: choho ochikuvaty vid ekonomiky Ukrainy v 2024 rotsi? [Changes and turmoil: What to expect from Ukraine's economy in 2024?]. Lb.ua. Retrieved from: <https://griml.com/hZDjl>. [in Ukrainian].

24. Ahentstvo Svitovoho banku MIGA vidibralo try pershykh proekty strakhuvannia viyskovykh ryzykiv v Ukraini [The World Bank's MIGA selected the first three projects for war risk insurance in Ukraine]. (2022). Forbes. Retrieved from: <https://griml.com/0Vp6n>. [in Ukrainian].

25. Croatia: Post Conflict Reconstruction. (2011). World Bank Document. Retrieved from: <https://griml.com/td7ZH>. [in English].

26. Zvit pro rezultaty sfery publichnykh zakupivel u 2023 rotsi [Report on the results of public procurement in 2023]. Retrieved from: <https://bit.ly/3QtINQS>. [in Ukrainian].

27. Zubko, H. (2023). Strakhuvannia infrastruktury pid chas ta pislia viiny [Insurance of infrastructure during and after the war]. Ukrainska pravda. Ekonomichna pravda. Retrieved from: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/03/9/697856/>. [in Ukrainian].